

یک سال جنگ در ۵ نمایه

یک سال جنگ اوکراین با توجه به تبعاتی که بر سراسر جهان داشته، بسادگی قابل بیان نیست. با این حال در نمایه هایی کوتاه می توان حاصل این جنگ یک ساله را مشاهده کرد:

پناهجویان اوکراینی از جنگ به کجا می گریزند

مناطق تحت تصرف هر جناح

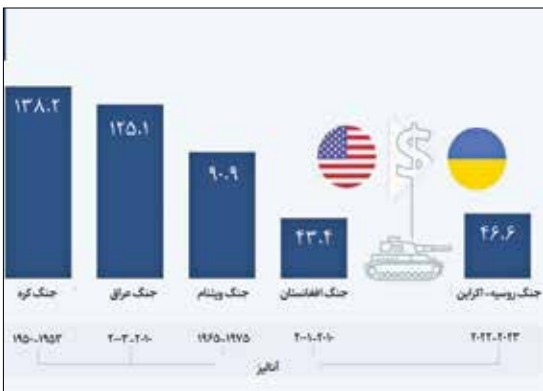
کمک های نظامی خارجی به اوکراین

در یک سال نخست جنگ

کمک های نظامی واشنگتن

به کشورهایی که آمریکا در آنها می جنگید

هزینه ها و تلفات جنگ اوکراین

زخم خورده جنگ

سرباز اوکراینی به همزخم زخمی خود کمک می کند از مهلکه خارج شوند

واکاوای دلایل آغاز جنگ اوکراین و چشم انداز پایان یافتن آن در گفت و گوی «ایران» باروح الله مدبر، تحلیلگر مسائل روسیه

منازعه ای به گستردگی منافع و اختلافات ملی و مذهبی

به جمهوری اسلامی ایران اشاره می کنم و تأکید دارم که هرگونه تضعیف موضع روسیه قطعاً به ضرر جمهوری اسلامی ایران خواهد بود. در این رابطه شک نکنید. چون اگر اتفاقی برای روسیه در جنگ اوکراین روی بدهد روسیه را هم برای آمریکا قرار خواهند گرفت.

در پایان ارزیابی شما از ادامه این جنگ و پیش بینی آن برای پایان آن چیست؟

امیدوارم غربی ها هر چه زودتر از این ارزیابی غلط خود بازگردند و به تعهدات توافق مینسک پایبند باشند و در کنارش طرح شش ساده ای روسیه را هم برای صلح پایدار ببینند. البته متأسفانه در این میان ضعف سازمان ملل هم شدت مشهود است. سازمان ملل هیچگاه به کشتار روسیه و یا استفاده از سلاح های شیمیایی توسط اوکراین اشاره نمی کند؛ چرا؟ چون این سازمان پشتت سیاسی عمل می کند و تحت تأثیر غرب قرار دارد. اما نکته اینجا است که روسیه هیچ تمایلی برای تداوم جنگ ندارد و همواره سعی کرده این جنگ را هر چه زودتر به پایان برساند. اما توهمات کاخ سفید این اجازه را نمی دهد. البته من امید می دارم که مدیران اروپایی از نظر استقلال سیاسی و دیپلماتیک برای پایان دادن به این جنگ نذارند. اما در عین حال اعتقاد دارم اگر در ماه فروردین ۱۴۰۲ تحول جدی در حوزه میدانی صورت بگیرد و نیروهای اوکراینی، آمریکایی و ناتو ضربه نظامی دیگری را متحمل شوند، امکان دارد که پای میز مذاکره حاضر شوند. قبلاً اشاره کردم ایالات متحده تصور می کند که با تقویت نیروی نظامی اوکراین و ارسال تسلیحات می تواند با تداوم و فرسایشی کردن این جنگ به تضعیف و فرسایشی روسیه دست یابد. اما روسیه تصمیم خود را گرفته است و سعی دارد نظم نوین جهانی را بر اساس اهداف، منافع و امنیت خود ترسیم کند. لذا من این توصیه را هم به همیمانان روسیه دارم که نباید تحت تأثیر تبلیغات رسانه های غربی ها قرار بگیرند و با مسکو فاصله ای ایجاد کنند. در این رابطه به طور مشخص

این تعبیر صد درصد هوشمندانه و درست است. پس پوتین باید بی سابقه ا اقتصادی، تجاری، سیاسی، دیپلماتیک، نظامی، امنیتی، تسلیحاتی و حتی ورزشی روبه رو بوده است، اما ما شاهد هستیم که اکنون تورم در روسیه ۴ درصد است و ارزش پول ملی آن بالاست. این نشان می دهد، پوتین توانسته در برابر این موج بی سابقه فشارهای دنیای غرب ایستادگی کند، ولی آمریکا نمی خواهد این بحران در اوکراین تمام شود.

بسیاری معتقدند روسیه زمانی که جنگ اوکراین را آغاز می کرد این تصور را داشت که طرف دو هفته و یا نهایتاً یک ماه می تواند آن را به نفع خود تمام کند و تصور نمی شد این جنگ یک سال طول بکشد و کماکان هم ادامه پیدا کند. لذا مسکو در این مدت سعی کرد از ابزارهای دیپلماتیک برای پایان آن استفاده کند، ولی به نظر می رسد که زلنسکی تحت تأثیر لندن و واشنگتن تمایلی به این امر ندارد. آیا تمایلی به پایان جنگ در طرفین می بینید؟

همانگونه که قبلاً گفتیم روسیه و شخص پوتین قبل از آغاز عملیات ویژه نظامی در اوکراین تلاش های متعدد و راه حل های بسیاری را برای جلوگیری از این مسئله به کار برد که مورد توجه اوکراین قرار نگرفت. بعد از آغاز عملیات ویژه نظامی و طی یک سال اخیر هم پوتین سعی کرده است از ابزارهای دیپلماتیک برای پایان دادن به آن استفاده کند. در این رابطه ۴ دوره مذاکرات هم انجام شده که تقریباً به صلح رسید، اما آمریکایی ها اجازه ندادند. چون متأسفانه زلنسکی شخصیت مستقل سیاسی و دیپلماتیک ندارد. این فرد در اوکراین به قدرت رسید تنها با این مأموریت که سیاست های غرب را در برابر روسیه و در کنار مرزهای روسیه پیش ببرد. البته فرانسه، ایتالیا و تا حدی آلمان (که آلمان در دوره شولتس هم تغییر موضع داشته است)، سعی کردند با مذاکره و دیپلماسی این جنگ را پایان دهند، اما آمریکا اجازه نمی دهد. این واقعیت نشان می دهد که اروپا هم اکنون استقلال لازم را برای پایان دادن به این جنگ ندارد. آمریکا این تصور را دارد که با تداوم جنگ اوکراین می تواند روسیه را تضعیف و محدود کند. اما روسیه تصمیم خود را گرفته است و سعی دارد نظم نوین جهانی را بر اساس اهداف، منافع و امنیت خود ترسیم کند. لذا من این توصیه را هم به همیمانان روسیه دارم که نباید تحت تأثیر تبلیغات رسانه های غربی ها قرار بگیرند و با مسکو فاصله ای ایجاد کنند. در این رابطه به طور مشخص

انجام عملیات ویژه نظامی در خاک اوکراین با تحریم های گسترده و بی سابقه اقتصادی، تجاری، سیاسی، دیپلماتیک، نظامی، امنیتی، تسلیحاتی و حتی ورزشی روبه رو بوده است، اما ما شاهد هستیم که اکنون تورم در روسیه ۴ درصد است و ارزش پول ملی آن بالاست. این نشان می دهد، پوتین توانسته در برابر این موج بی سابقه فشارهای دنیای غرب ایستادگی کند، ولی آمریکا نمی خواهد این بحران در اوکراین تمام شود.

اقدام اخیر مسکو در تعلیق پیمان استارت نو بیش از گذشته احتمال وقوع جنگ اتمی را پررنگ کرده است. این تصمیم رئیس جمهور روسیه را چگونه ارزیابی می کنید؟

اقدام پوتین در تعلیق پیمان استارت نو کاملاً هوشمندانه بود و مؤیدی بر همان گزاره ای است که من قبل تر به آن اشاره کردم. یعنی سخنرانی سالانه پوتین آغازی بر نظم نوین جهانی است. زمانی که پیمان استارت نو در دوره مددوف و اوباما منعقد شد، آمریکایی ها به تعهدات خود به صورت بی نظمی عمل کردند و به موازاتش دیگر اعضای ناتو مانند انگلیس و فرانسه را در حوزه اتمی و هسته ای تقویت کردند. پس هوشمندی پوتین اینجا است که با تعلیق این پیمان سعی دارد که علاوه بر آمریکا دیگر کشورهای دارای قدرت نظامی هسته ای را هم وارد این پیمان کند. اتفاقاً در فصل اول بندهای مقدماتی سند استراتژیک امنیت ملی روسیه آمده است که در صورت تهدید روسیه و یا متحدین روسیه، مسکو از سلاح هسته ای استفاده خواهد کرد. بنابراین طبق گزارش ها اقدام آمریکا برای انجام آزمایشات هسته ای در کنار مرزهای روسیه نوعی تحریک آفرینی برای کرملین محسوب می شود تا دنیا را وارد جنگ هسته ای کند و من امیدوارم که تنش به این نقطه نرسد و دنیا وارد جنگ هسته ای نشود.

اما بعد از یک سال از آغاز این جنگ و محاسبه تمام سودها و هزینه های آن اگر پوتین به قبل از ۲۴ فوریه ۲۰۲۲ بازمی گشت باز هم این جنگ را آغاز می کرد و دست به ماشه می زد؟

اولاً پوتین دست به ماشه نند، بلکه مجبور به دفاع از روسیه در برابر تجاوزات اوکراین و غرب شد. من شما را ارجاع می دهم به سخنان هوشمندانه مقام معظم رهبری در دیدار با پوتین که عنوان داشتند اگر رئیس جمهور روسیه ابتکار عمل در مساله اوکراین را به دست نمی گرفت غرب و ناتو به بهانه کریمه، جنگ تمام عیاری را علیه روسیه شروع می کرد و مسکو فاکتور می شد.

این جنگ یک جنگ آخرازماتی است و واقعیت دارد. چون یک طرف آن کلیسای ارتدوکس و مسلمانان چینی قرار دارد و در مقابل یک جریان شکل گرفته است که تمام مسائل مربوط به دین، خانواده، خدا، مذهب و هویت را زیر سؤال می برد. به همین دلیل من معتقدم سخنرانی سالانه پوتین در سه شنبه گذشته شروع نظم نوین جهانی است. چرا که یک بخش از این مساله به هویت، تاریخ و دین بازمی گردد. البته همه این مسائل به جنگ دینی هم بازمی گردد، بلکه از نظر تاریخی هم اوکراین بخشی از خاک روسیه بوده است. مضافاً یک بخش دیگر هم به سیاست های جنگ طلبانه غرب

و همچنین سیاست گسترش ناتو به شرق در کنار مرزهای روسیه بازمی گردد. پس این جنگ از ابعاد مختلف قابل بررسی است و نمی توان پوتین را به دلیل عملیات ویژه نظامی روسیه در خاک اوکراین مورد سرزنش قرار داد. چرا که غرب در دولت زلنسکی به شکل تمام عیاری در همه ابعاد و سطوح تقابل و جنگ با روسیه را آغاز کردند و در این میان پوتین با وجود تمام تلاش های دیپلماتیک و هشدارها مجبور شد برای تقابل با این جریان از قوه قهریه استفاده کند.

به جنگ آخرازماتی اشاره کردید. علاوه بر بُعد دینی برخی معتقدند احتمال استفاده از سلاح هسته ای هم می تواند این جنگ را جنگ آخرازماتی کند. هر چند در این یک سال از این سلاح ها استفاده نشده، اما در صورت تداوم وضعیت فعلی آیا احتمال استفاده از سلاح هسته ای وجود دارد؟

ابتدا باید یادآور شد که در این یک سال روسیه در برابر تمام دنیای غرب می جنگد. اکنون مستشاران نظامی آمریکا، انگلیسی، فرانسوی و مستشاران ناتو در اوکراین حضور دارند. ۵۰۰ مأمور ناتو لحظه به لحظه تحرکات نظامی روسیه را به اوکراین گزارش می دهد. انواع تسلیحات و مزدوران خارجی در اوکراین حضور دارند. یک جنگ رسانه ای و تبلیغاتی تمام عیار را هم علیه روسیه به راه انداختند. این یک واقعیت است. اما در این میان با آنکه روسیه قدرت نظامی آنها را زیر سؤال برده است، غرب سعی دارد سطح تنش را در اوکراین تا جایی بالا ببرد که روسیه تحریک به استفاده از سلاح هسته ای شود، اما روسیه به صراحت عنوان داشته است تا زمانی که غرب از سلاح هسته ای استفاده نکند روسیه هیچ گاه دست به سلاح هسته ای نمی زند. این در حالی است که روسیه طی یک سال اخیر بعد

مینسک به هیچ وجه رعایت نشد. مقامات آمریکایی بود. با اینحال روسیه قبل از آغاز عملیات ویژه نظامی خود در خاک اوکراین بخصوص یک سال پیش از آن، جلسات متعددی را برگزار کرد تا از این درگیری ها جلوگیری شود. پوتین پیشنهادهایی هم در این زمینه مطرح کرد، اما هیچ کدام از این تلاش ها و هشدارها مورد توجه کسی یف قرار نگرفت. با وجود این در سه ماه منتهی به عملیات ویژه نظامی روسیه در اوکراین شاهد بودیم که سطح تحرکات و عملیات های نظامی اوکراین در کنار مرزهای روسیه بشدت افزایش پیدا کرد که بر خلاف توافق مینسک بود. در این رابطه روسیه باز هم خویشتنداری از خود نشان داد و سطح تحرکات دیپلماتیک را افزایش داد. حتی آلمان، چین و جمهوری اسلامی ایران به روسیه دعوت شدند تا بتوان به یک راه حل دیپلماتیک رسید، اما با تداوم سیاست های غرب روسیه مجبور شد از قدرت نظامی برای تقابل استفاده کند. پس اینکه عنوان می شود این جنگ به خاطر نوع منش و یا کیش شخصیت و سوء محاسبه پوتین، آغاز شده است، از اساس غلط است.

در این میان برخی این جنگ را یک جنگ مذهبی و دینی هم قلمداد می کنند. ارزیابی شما در این خصوص چیست؟

کاملاً درست است. واقعاً این جنگ یک جنگ دینی است. چون در این مدت کلیسای ارتدوکس پشتت محدود شد، آن هم در شرایطی که شرق اروپا پشتت پیرو کلیسای ارتدوکس است. بسیاری از کلیساهای ارتدوکس در اوکراین بسته شد، کشیشان دستگیر شدند و به اندیشه های ارتدوکس حمله می شد. این در حالی است که در روسیه مساله سنت، هویت، مذهب، خانواده و نظایر آن فوق العاده مهم است، خصوصاً در اصلاحات قانون اساسی روسیه. اما از زمان روی کار آمدن زلنسکی در سال ۲۰۱۹ و حتی قبل تر از آن کمپینی به عنوان «نه مسکویی ها» راه اندازی شد. این یک جریان فرهنگی و تبلیغاتی ضد روسیه بود که مردم روسیه را به دلیل همین تأکید روی مذهب، هویت، خانواده و دین مسخره می کرد. در زمان ریاست جمهوری زلنسکی این جریان بشدت تقویت شد؛ این نکته ای بود که خود پوتین هم به آن اشاره کرد و صراحتاً عنوان داشت که غرب یک جنگ تمام عیار دینی و مذهبی را علیه روسیه به راه انداختند. پس اینکه می گویند

اوراسیا

حسین فاطمی خبرنگار

یک سال از آغاز جنگ اوکراین گذشت. در این مدت کارشناسان، تحلیلگران، ناظران و رسانه ها از ابعاد و زوایای مختلف به بررسی چرایی، عوامل و بیستهای آغاز و تداوم آن پرداخته اند. از همین رو و به مناسبت اولین سالگرد این جنگ، در یک بازخوانی با روح الله مدبر، تحلیلگر مسائل روسیه گفت و گو کرده ایم.

اگرچه در طول یک سال که از جنگ اوکراین می گذرد رسانه ها از ابعاد مختلف چرایی و چگونگی آغاز آن را بررسی کرده اند، اما پس از گذشت یک سال به نظر می رسد تحلیل گران، دو موضوع «سیاست گسترش ناتو به شرق» و «اشتباه محاسباتی پوتین به دلیل کیش شخصیت او» را باعث آغاز این جنگ دانسته اند. به باور شما کدام یک از این دو گزینه ماشه جنگ اوکراین را چکاند؟

اجازه دهید که در این باره چند نکته مهم را گوشزد کنم تا به جواب سؤال شما برسیم. اولاً پارامتری به نام «اشتباه محاسباتی پوتین به دلیل کیش شخصیت او» به عنوان عامل آغاز جنگ موضوعیت ندارد. همانگونه که پوتین در سخنرانی سالانه در مجمع عالی فدراسیون روسیه که سه شنبه گذشته برگزار شد، مطرح کرد روسیه شروع کند جنگ نبود.

پس چرا جنگ شروع شد؟

به دلیل کودتای سال ۲۰۱۴ در اوکراین و ساقط کردن دولت قانونی ویکتور یانوکویچ که پس از آن، دولت های غربی در این کشور روی کار آمدند. این مسیری برای آغاز کشتار روس تباران اوکراینی و از جمله روس تباران در اودسا در سال ۲۰۱۴ بود که جمعی از فعالان کارگری اوکراین یک ساختمان زنده زنده سوزاندند. در کنار آن شاهد حملات روزانه به منطقه دونباس هم بودیم. مضافاً پروژه از بین بردن زبان روسی، از بین بردن آثار تاریخی روسیه در اوکراین و حتی ممنوعیت استفاده از نام ها و نمادهای روسی شروع شد. افزون بر آن گسترش ناتو در کنار مرزهای روسیه و ایجاد پایگاه های متعدد برای سلاح های میکروبی و شیمیایی کلید زده شد. اینها علاوه بر آن است که روی کار آمدن زلنسکی هم شدت تنش میان اوکراین با روسیه را به اوج رساند.

در دولت زلنسکی مفاد توافق